



КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародної торгівлі та права
Кафедра філософії, соціології та політології

СИЛАБУС (SYLLABUS)

Дисципліна «Історія української культури/History of Ukrainian culture»

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Кравченко Алла Анатоліївна
Науковий ступінь	Доктор філософських наук
Вчене звання	Професор
Посада	Завідувач кафедри філософії, соціології та політології
Адреса кафедри	м.Київ, вул. Кіото 21, каб. Д-104
E-mail	kf@knu.edu.ua
Консультації	Відповідно до графіку індивідуальних консультацій на сайті кафедри

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

<https://knu.edu.ua/file/NjY4NQ==/bf27ad9293fa2bb6f9b2c3031d4b6e4a.pdf>

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання не авторських ідей, розробок, тверджень, відомостей і т.п.;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної наукової діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються наукових досліджень.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (модульний контроль, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньо-професійної програми;
- відрахування з Університету;
- позбавлення наданих університетом пільг;
- відмова у присудженні відповідного ступеня вищої освіти;

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ

- відвідування занять є обов'язковим;
- Студент, який пропустив практичне заняття, самостійно вивчає матеріал (при виникненні питань може звертатися за консультацією згідно розкладу консультацій викладачів оприлюдненого на сайті кафедри) за наведеними джерелами, виконує завдання і здає його викладачу.
- за об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та ін.) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни / тип дисципліни	Історія української культури / вибіркова
Навчальний рік	2020-2021, 2021-2022
Факультет	Факультет міжнародної торгівлі та права
Курс	1-2
Семестр	2-4
Освітній ступінь	Бакалавр
Галузь знань	12 «Інформаційні технології»
Спеціальність	122 «Комп'ютерні науки»
Загальна характеристика	Кількість годин –180 Кількість кредитів – 6 Види занять: лекції, практичні, самостійна робота. Співвідношення аудиторних годин і годин самостійної роботи - 68/112 Мова викладання – українська Форма викладання – очна
Підсумковий контроль	Екзамен
Програмне забезпечення	Microsoft Office
Обладнання	Проектор, комп'ютерна техніка із встановленим програмним забезпеченням та доступом до мережі Інтернет.
Необхідні попередні дисципліни	Шкільний курс «Українська мова»; шкільний курс «Історія України».
Методика вивчення	Методика вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань теоретичного і практично-прикладного характеру під час лекцій, лабораторних занять, самостійної роботи та вивчення першоджерел і навчально-методичної літератури.
Мета і завдання	Метою вивчення дисципліни «Історія української культури» є формування системи знань про закономірності національного історико-культурного процесу і основні досягнення вітчизняної культури; засвоєння загальнолюдських та національних культурних цінностей та норм; закріпити базові знання про культурні традиції України, що дозволяє орієнтуватися у реаліях сучасної дійсності. Завданням вивчення дисципліни «Історія української культури» є надання студентам ґрунтовних знань про багатовікову історію української культури, проаналізувати основні етапи її розвитку, розкрити специфіку мистецтва, визначити його роль у формуванні світової культури, ознайомити студентів з основними художніми стилями, напрямками і школами, які склалися у вітчизняному мистецтві, сприяти формуванню творчого підходу до використання отриманих

	знань, умінь і навичок у практичній роботі.
Місце дисципліни в освітньо-професійній програмі	
Загальні компетентності	<p>ЗК 14 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 15 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

ТЕМАТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Витоки української культури.

Історія української культури як предмет, її основні категорії. Поняття і сутність культури. Українська культура як цілісна система. Методологічні засади розуміння національної культури, сутність поняття «національна культура». Особливості української культури, її оригінальність. Складові української культури та її основні функції. Періодизація історії української культури. Історіографія української культури, особливості культурологічних концепцій українських вчених. Феномен української ментальності: світоглядні універсали української нації. Становлення культури в контексті становлення людини та суспільного способу життя. Українська культура в світовому контексті.

Тема 2. Культура на українських землях у найдавніші часи.

Культура на теренах України на ранніх стадіях розвитку суспільства. Первісний синкретизм. Стоянки первісної людини в епоху раннього палеоліту, епохи мезоліту й неоліту та розширення сфери діяльності людини. Неолітична революція. Поява релігії як одного з проявів прадавньої культури. Побут, духовна культура та мистецтво первісного суспільства на території України. Археологічні знахідки, що засвідчують розвиток первісного мистецтва: музичні інструменти зі стоянки Молодова та Мізинської стоянки, наскальні малюнки Кам'яної Могили. Трипільська культура як найвизначніша культура енеолітичної доби. Вплив на історико-культурний розвиток слов'ян кочових племен, що заселяли територію сучасної України. Мистецтво киммерійців. Культура і світогляд скіфів. Вплив скіфського елементу на слов'янську культуру. Культура сарматських племен. Культура населення античних міст-держав Північного Причорномор'я. Початок етногенезу слов'ян у II тис. до н.е. Майнове розшарування у слов'ян, зародження державного устрою, значення цих процесів для культурного розвитку суспільства. Характеристика ареалу культури східнослов'янських племен. Формування слов'янської міфології.

Тема 3. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті загальноєвропейського культурного розвитку (IX – XIV ст.).

Історичні особливості розвитку культури IX-XIV ст. на тернах України. Своєрідність світоглядної парадигми доби Київської Русі. Релігія і церква. Взаємозбагачення культур європейських народів через християнізацію. Феномен двовір'я. Язичницько-християнський синкретизм. Мислителі Київської Русі: Іларіон, Феодосій Печерський, Кирило Туровський, Клима Смолятич. Перекладна та оригінальна Список рекомендованих джерел. Агіографічні твори. Літописання. Нестор-літописець та його «Повість минулих літ». «Руська правда» як пам'ятка правової культури Київської Русі. Наукові знання. Книжна справа: написання та оформлення книжок, різновиди написання літер, орнаменти, книжкова мініатюра, зовнішнє оздоблення. Зародження і розвиток шкільної освіти. Бібліотеки Київської Русі. Особливості давньоруської архітектури. Вплив візантійської архітектурної школи на руське храмове будівництво. Особливості оборонно-фортифікаційної архітектури. Будівництво фортець та міських укріплень. Характерні риси давньоруського храмобудування. Хрестово-купольний

стиль давньоруської архітектури. Пам'ятки кам'яного храмового будівництва Київської Русі. Софія Київська як світоглядна ідея і художній шедевр. Монументальне мистецтво. Заснування місцевих традицій іконопису. Фрески та мозаїки в оздобленні храмів. Прикладне мистецтво: церковне і народне. Ремесла та ювелірна справа. Житло та одяг. Розвиток музичної творчості (Боян, Митуса). Види музичних інструментів (гуслі, лютні, труби, флейти, сопілки, піщали, свиріаль, гудок, смик, бубни, металеві тарілки). Церковна музика. «Кондакарна» та «знаменна» нотні системи. Вплив культури Київської Русі на розвиток культур сусідніх країн. Культура неслов'янських народів: печенігів, хозар, половців. Характеристика культурної та соціально-політичної ситуації у Галицькій і Волинській землях у XII – XIV ст. Тенденції зближення української культури із західноєвропейською. Основні осередки культури в Галицько-Волинському князівстві. Володимир, Галич, Холм, Перемишль, Львів. Формування Галицької, Волинської та Карпатської архітектурних шкіл та їх особливості. Архітектурні пам'ятки Галицько-Волинського князівства. Будівництво замків та фортець. Заснування Львова. Живопис, книжкова мініатюра, іконопис Галицько-Волинської держави. Значення культурних зв'язків Галицько-Волинського князівства з іншими руськими землями та західними державами.

Тема 4. Високе середньовіччя у розвитку української культури (XIV – перша пол. XVII ст.).

Специфіка соціально-політичної і культурної ситуації у литовсько-руську та польсько-литовську добу. Умови й стан розвитку культури. Взаємовплив литовської, польської та української культур на формування єдиного культурного простору. Європейське Відродження та його вплив на українське культурне піднесення. Спадкоємність культури Київської Русі та творче осмислення нових цінностей західноєвропейського Ренесансу в українській культурі. Виникнення і розвиток української мови. Мелетій Смотрицький і його «Грамматика славенския». Пересопницьке Євангеліє. Полемічна Список рекомендованих джерел. Вплив Реформаційних та контрреформаційних рухів на розвиток української культури. Берестейська унія та розвиток церковного життя в Україні. Православні братства і їх роль у історико-культурному розвитку українського народу. Відновлення вищої православної ієрархії. Й. Борецький, П. Могила та їх внесок у відродження української православної культури. Розвиток освіти. Братські школи. Єзуїтські колегіуми. Острозька академія. Утворення Києво-Могилянської академії. Учені-українці, що працювали за кордоном: Юрій Дрогобич, Павло Процелер (Русин), Станіслав Оріховський-Роксолан. Початок українського книгодрукування. Діяльність І. Федоровича в Україні. Львівська та Острозька друкарні, друкарня Києво-Печерського монастиря. Перші друковані підручники. Роль Костянтина Острозького у збереженні української національної культури. Особливості української архітектури та будівництва. Романський та готичний архітектурні стилі і їх особливості в архітектурі України. Вплив Ренесансу на розвиток архітектури. Замкова культура. Пам'ятки оборонної архітектури України: Хотинська фортеця, Дубно, Свірж, Білгород-Дністровський замок, Ужгородський замок, Кременець та ін. Львів, як місто-зразок архітектурного мистецтва XVII ст. Іконопис та монументальне малярство литовсько-польської доби. Зображення сімейних звичаїв та обрядів у живописі. Художні школи Львова та Києво-Печерського монастиря. Різьбярство. Скульптура. Музична культура.

Тема 5. Українська культура доби бароко (друга пол. XVII – XVIII ст.).

Особливості розвитку культури другої половини XVII-XVIII ст. Негативний вплив на розвиток української культури поділу України між сусідніми державами. Розвиток демократичних тенденцій в українському суспільстві та культурі. Козацтво як явище соціально-політичної історії та культури українського народу. Національна самобутність та особливості козацького барокового світогляду. Українська козацька старшина як меценат, замовник і творець художніх цінностей. Філософська думка в Європі XVII – XVIII ст. та її рецепція в Україні. Розвиток філософських ідей Г. Сковороди, Ф. Прокоповича. Українська наука у XVII – XVIII ст. С. Яворський, Є. Мухін, Д. Самойлович, І. Фальковський, І. Галятовський, П. Симоновський, В. Рубан та ін. Розвиток освіти в Україні в XVII – XVIII ст. Чернігівський, Харківський та Переяславський колегіуми. Києво-Могилянська академія. Негативний вплив

освітніх реформ Петра I та Катерини II на розвиток української освіти. Виїзд представників інтелектуальної еліти з українських земель до Росії. Українська барокова Список рекомендованих джерел. Поезія, публіцистично-богословські твори, літописна та історична проза. Літопис Самовидця. Праці Григорія Граб'янки, Самійла Величка, «Історія русів». Загальноєвропейська культура бароко та її прояв в українському мистецтві. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво. Специфіка національного варіанта бароко в літературі, театрі й музиці. Національна архітектурна школа. Європейське та петербурзьке бароко в архітектурі України. Характерні риси «козацького бароко» в архітектурі. Стиль рококо в українському мистецтві. Відомі українські архітектори С. Ковнір. І. Григорович-Барський, Б. Меретин, І. Зарудний. Еволюція образотворчого мистецтва. Становлення світського живопису та портрету. І. Руткович. Й. Кондзелевич. Національна специфіка іконопису XVII-XVIII ст. Лаврська іконописна майстерня. Особливості портретного живопису. А. Лосенко, Д. Левицький, В. Боровиковський. Барокова скульптура. Іван Пінзель. Музичне життя Гетьманщини. Глухівська співоча школа. Світове визнання творчості А. Веделя, М. Березовського, Д. Бортнянського. Розвиток театрального мистецтва. Шкільний та ярмарковий театр. Вертеп. Кобзарство. Найвизначніші міста-музеї України: Львів, Кам'янець-Подільський, Жовква, Переяслав-Хмельницький, Мгар.

Тема 6. Культурні процеси доби становлення української модерної нації (XIX ст.).

Особливості розвитку української культури у XIX ст. Антиукраїнська асиміляційна політика Російської та Австрійської імперій на етнічній українській території. Поширення ідей Просвітництва. Активізація національного життя. Національна ідея в суспільно-політичному русі України та її значення для розвитку української культури. Кирило-Мефодіївське братство, «Руська трійця», Громадівський рух. Місце Т. Шевченка у формуванні національної самоідентифікації та становленні української культури. Становлення освітньої системи. Освітні реформи в Російській та Австрійській імперіях. Відкриття вищих навчальних закладів: Харківський, Київський та Новоросійський, Чернівецький університети, Оссолінеум (Львівський інститут Оссолінських). Київські політехнічний та комерційний інститути. Розвиток науки. Видатні українські вчені: М. Бантиш-Каменський, М. Маркевич, М. Костомаров, М. Максимович, М. Остроградський, Т. Осиповський, О. Ляпунов, В. Каразін, С. Смаль-Стоцький, І. Пулюй, П. Житецький, О. Потебня, В. Караваєв, М. Пирогов, І. Мечников, М. Гамалія та ін. Нова українська література. Іван Котляревський та його «Енеїда». Золота палітра українського письменства: Т. Шевченко, Г. Квітка-Основ'яненко, П. Гулак-Артемівський, Є. Гребінка, П. Куліш, Марко Вовчок, Панас Мирний, І. Нечуй-Левицький, П. Грабовський, Леся Українка, І. Франко, Ю. Федькович, О. Кобилянська та ін. Класицизм в архітектурі XIX ст. Видатні архітектурні пам'ятки, збудовані за проектами архітекторів В. Беретті, А. Меленського, Є. Васильєва, А. Захарова. Перевага еkleктизму в українській архітектурі другої половини XIX ст. Ампір. Видатні архітектурні пам'ятки: будинки міської думи та оперного театру, Політехнічний інститут, Володимирський собор у Києві, оперні театри в Одесі та Львові, Харківське комерційне училище, будинок резиденції митрополитів Буковини у Чернівцях. Садово-паркове мистецтво. Національна модель романтизму в українській культурі та перехід до становлення української реалістичної художньої школи в малярських творах Т. Шевченка, К. Павлова, В. Тропініна, С. Васильківського, К. Трутовського, М. Пимоненка, К. Костанді, М. Мурашка, І. Труша. Рисувальна школа Мурашка. Скульптура. Пам'ятники князю Володимиру та Богдану Хмельницькому у Києві. А. Позен. Театральне життя. Становлення українського професійного театру. Корифеї українського театального мистецтва М. Кропивницький, М. Старицький, І. Карпенко-Карий, М. Садовський, П. Саксаганський, М. Заньковецька. Формування національної композиторської школи. С. Гулак-Артемівський та перша українська опера «Запорожець за Дунаєм». Творчий доробок П. Сокальського, М. Леонтовича. М. Лисенко – основоположник української класичної музики. Західноукраїнські композитори М. Вербицький, А. Вахнянин, С. Воробкевич, С. Людкевич. Ярмарки в історії та культурі українського народу. Сорочинський ярмарок, Контрактовий ярмарок. Формування культури українського підприємництва, підприємці-меценати.

Тема 7. Модерні культурні явища (1890-1921 рр.).

Особливості розвитку української культури 1890-1921 рр. Національно-духовне відродження та поживлення культурного життя в Україні в період української революції. «Криза мистецтва» наприкінці XIX ст. Соціокультурні чинники формування українського модерну. Модерн як уособлення єдності виразності у всіх видах мистецтва. Основні модерні течії в мистецтві: декаданс, символізм, експресіонізм, імпресіонізм, фовізм, кубізм, футуризм, абстракціонізм, дадаїзм, сюрреалізм та ін. Освітній, науковий і технічний рівень в Україні на початку новітньої доби. Відкриття українських шкіл та університетів. Нові технічні відкриття: трамвай, радіо, телефон, кінематограф, авіація. Створення та діяльність Національної академії наук. Видатні вчені: М. Грушевський, В. Антонович, С. Єфремов, В. Вернадський А. Писаржевський, О. Палладін, Є. Патон, А. Кримський, Д. Багалій, Г. Проскура, та ін. Неоромантична, гуманістична концепція особистості в українській літературі. Леся Українка. Революційно-демократичний напрям у літературі. О. Олесь, В. Винниченко, М. Коцюбинський, В. Стефаник та ін. Літературні течії: романтизм, неокласицизм, символізм, панфутуризм. Творчі здобутки корифеїв українського театру. Український національний театр, Український театр драми та опери, «Молодий театр» Леся Курбаса. Музичне і хорове мистецтво та їх, кращі представники. Український національний хор під диригуванням К. Стеценка, Державний симфонічний оркестр, мандрівна капела «Думка». Творчість оперної співачки Соломії Крушельницької. Архітектура модерну в творчості В. Городецького. Видатні архітектори В. Ніколаєв, П. Альошин, О. Кобелев. Український авангард у творчості К. Малевича, Д. Бурлюка, О. Богомазова та О. Екстер. Розмаїття авангардних течій в українському образотворчому мистецтві: супрематизм, футуризм та кубофутуризм у творчості вітчизняних митців. Фундатори Української академії мистецтв та їх внесок у розвиток художньої культури. Роль українців у розвитку світових тенденцій авангардного мистецтва. Скульптура на початку XX ст. О. Архипенко, І. Кавалерідзе, М. Парашук.

Тема 8. Особливості національно-культурного розвитку українських земель у 1920-1945-х рр. XX ст.

Національно-культурне відродження 1920-х рр. Політика більшовиків у царині культури. «Українізація» та її суть. Соціально-культурні мотиви «українізації». Полонізація української культури на західноукраїнських землях. Таємний український університет у Львові (1921-1925). Наукове товариство ім. Т. Шевченка у Львові – головний осередок української культури Галичини. Розвиток науки. Всеукраїнська Академія наук. М. Василенко, В. Липський, С. Єфремов. Видатні українські науковці Д. Заболотний, О. Богомолець, І. Курчатова, Є. Патон, М. Боголюбов, Ю. Кондратюк, О. Палладін. Сталінські репресії в науці. Формування нових засад у літературі. Літературна дискусія 1925-1928 рр. М. Хвильовий. Творчість О. Досвітнього, М. Драй-Хмарин, М. Куліша, М. Зерова, Г. Косинки, В. Сосюри, М. Рильського, П. Тичини, В. Ялового, Ю. Яновського та ін. Літературно-художні об'єднання «Гарт», «Ланка», «ВАПЛІТЕ». Продовження традицій авангардизму в художній культурі. М. Бойчук та його школа. Заснування Спілки художників України, Асоціації художників Червоної України. Творчий доробок І. Їжакевича, Ф. Кричевського, К. Трохименка, В. Касіяна та ін. Новаторство театру «Березіль». Леся Курбас. Розвиток українського театру. Н. Ужвій, О. Сердюк, А. Бучма, О. Борисоглібська та ін. Кінематограф. Відкриття Одеської та Київської кіностудій. Творчість О. Довженка, І. Кавалерідзе, І. Савченка. Архітектура радянського періоду. Конструктивізм та «Сталінський ампір». Музичне життя України першої половини XX ст. Композитори Г. Віршовка, П. Козицький, А. Ревуцький. Національні театри опери та балету в Харкові, Києві, Одесі. Відкриття Київської, Харківської та Одеської консерваторій. Оголошення кобзи та бандури «класововорожими» інструментами. Музичний авангард Б. Лятошинського. Запровадження методу «соціалістичного реалізму» в мистецтві. Початок нищення української інтелігенції та звинувачення в націоналізмі. «Розстріляне відродження». Національна культура в умовах панування «соціалістичного реалізму».

Тема 9. Культура України у другій половині 40-х – 80-х рр. XX ст.

Післявоєнна відбудова матеріальної бази культури. Ідеологізація культурного життя. Науково-технічна революція й наука в Україні. Розвиток кібернетики. Поява електронно-

обчислювальної техніки. В. Глушков. Київське авіаційне конструкторське бюро. О. Антонов. Стан суспільних наук. Розгром генетики в Україні. Розвиток літератури. Творчість В. Сосюри, М. Стельмаха, О. Гончара, Г. Тютюнника, А. Малишка, А. Первомайського, П. Загребельного та ін. Початок десталінізації та пожвавлення літературно-мистецького життя. Клуби творчої молоді. «Відлига» в українській літературі. «Шістдесятники». Творчість письменників молодого покоління. В. Симоненко, А. Костенко, В. Стус, М. Вінграновський, Є. Гуцало. Зародження дисидентського руху в Україні. «Самвидав». Живопис. М. Дерегус, К. Трохименко, О. Шовкуненко; Т. Яблонська, М. Глуценко. Майстри народного декоративного живопису, представники «наївного мистецтва» К. Білокур, М. Приймаченко, В. Павленко. Прояви нової образності архітектури 1960-80-х рр., використання сучасних індустріальних конструкцій та прогресивних будівельних матеріалів. Будівництво Палацу Спорту в Києві, Палацу «Україна». Театральне мистецтво: А. Роговцева, Б. Ступка, К. Степанков. Видатні оперні співаки: Д. Гнатюк, А. Солов'яненко, Є. Мірошніченко, А. Мокренко, М. Кондратюк, Д. Петриненко. Музична школа імені Петра Столярського в Одесі. Давид Ойстрах - видатний скрипаль, диригент та педагог. А. Кос-Анатольський – феномен української камерно-вокальної музики. «Піаніст ХХ століття» С. Ріхтер – перший український піаніст удостоєний премії «Греммі». Українська естрада. Музично-пісенна творчість композитора В. Івасюка, ансамблів «Смерічка», «Червона рута», співаків С. Ротару, В. Зінкевича, Н. Яремчука. Українське народне мистецтво: ансамбль танцю імені П. Вірського, український народний хор імені Г. Верьовки, Ніна Матвієнко, тріо «Мареничі». Кіномистецтво. Відомі українські кінострічки «Третій удар» І. Савченка, «Тіні забутих предків» С. Параджанова, «Сон» В. Денисенка, «Білий птах з чорною ознакою» Ю. Іллєнка. Актор і режисер Леонід Биков. Творчість К. Муратової. Культурне життя української діаспори. Творчі особистості українського походження за кордоном: Серж Лифар, Володимир Горовиць, Квітка Цісик, Єнді Уорхол та ін.

Тема 10. Культурні трансформації в незалежній Україні.

Зміна культурної парадигми в умовах формування незалежної української держави. Постмодернізм як явище культури українського постіндустріального суспільства кінця ХХ – ХХІ століття. Характеристика сучасних проявів постмодерного мистецтва: перформанс, хепінінг, флешмоб, боді-арт, ленд-арт, стріт-арт, графіті, інсталяція, мурали. Українська традиційна та сучасна культура у світі. Процес відновлення української культурної самоідентифікації та національної свідомості. Особливості «масової культури» та молодіжні субкультури в Україні. Постмодернізм в українській літературі. Письменники, які відкривають світу українську літературу: Марія Матіос, Андрій Курков, Сергій Жадан, Юрій Андрухович, Юрій Винничук, Ірена Карпа. Протистояння та симбіоз масової та елітарної культури в сучасному українському живописі. Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури України. Відомі українські художники Анатолій Криволап, Василь Цаголов, Олександр Гнилицький, Юрій Сенченко, Арсен Савадов, Ілля Чічкан, Оксана Мась, Євгенія Гапчинська. Українські художники, що представляють свої роботи у штаб-квартирі ООН: Віктор Сидоренко, Олег Тістол, Микола Маценко та Валентин Попов. Стилістичні напрями у творчості Івана Марчука та його фірмовий стиль «пльотанізм». Представники сучасного українського мистецтва на міжнародному арт-ринку. Відомі українці сучасності в світі. Марія Башкірцева та Софія Левицька – українки, чий талант скорив Париж. Феномен українського художника-примітивіста Никифора Дровняка та його світове визнання. Фотохудожники Борис Михайлов, Сергій Братков. Монументальне мистецтво сучасності. Мурали. Українська скульптура. Олег Пінчук, Богдан Мазур, Ганна Кисельова. Хай-тек в інтер'єрі та архітектурі України. Найвідоміші українські хмарочоси. Музична творчість в сучасній Україні. Жанрово-стильові новації у творчості сучасних українських композиторів. Національна філармонія України. Консерваторії (музичні академії) в Києві, Харкові, Одесі. Сучасна академічна музика. Популярна музика на фестивалях «Червона рута», «Таврійські ігри», «Чайка». Музичний конкурс «Eurovision» в Україні. Популярні українські гурти та виконавці. Сучасне українське кіно. Odessa International Film Festival – «східноєвропейські Канни». Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість» Медіа-арт, шоу та музичні фестивалі. Українські телесеріали.

Перспективи збереження і розвитку національної, української культурної ідентичності в умовах глобалізації. Туризм і об'єкти світової спадщини в Україні.

**Перелік навчальних робіт студентів та оцінки їх у балах з дисципліни
«Історія української культури»**

Види робіт	К-сть балів
Практичне заняття №1. Тема: «Витоки української культури».	2
Практичне заняття №2. Тема: «Історико-культурний розвиток киммерійців, скіфів, сарматських племен».	2
Практичне заняття №3. Тема: «Історико-культурний розвиток східнослов'янських племен. Виникнення Києва».	2
Практичне заняття №4. Тема: «Монументальне мистецтво Київської Русі».	2
Практичне заняття №5. Тема: «Характеристика культурної та соціально-політичної ситуації в Галицькій і Волинській землях у XII—XIII ст.».	2
Практичне заняття №6. Тема: «Початок українського книгодрукування. Розвиток освіти».	2
Практичне заняття №7. Тема: «Особливості української архітектури та будівництва».	2
Практичне заняття №8. Тема: «Традиційно-культурне середовище козацького населення. Українська барокова література.».	2
Практичне заняття №9. Тема: «Монументальне малярство та скульптура. Музичне та театральне життя Гетьманщини»	2
Практичне заняття №10. Тема: «Скульптура України XIX ст.».	4
Практичне заняття №11. Тема: «Музичне мистецтво України XIX ст. Формування національної композиторської школи».	4
Практичне заняття №12. Тема: «Неоромантична, гуманістична концепція особистості в українській літературі. (1890-1921)».	4
Практичне заняття №13. Тема: «Модерніські течії образотворчого мистецтва. Скульптура на початку XX ст.».	4
Практичне заняття №14. Тема: «Особливості національно-культурного розвитку українських земель у 1920-1945-х рр. XX ст.».	4
Практичне заняття №15. Тема: «Літературне життя 1950 – 80 х рр. Нонконформізм в образотворчому мистецтві».	4
Практичне заняття №16. Тема: «Українська естрада, Спортивні здобутки українців у др. пол. XX ст.».	4
Практичне заняття №17. Тема: «Культурні трансформації в незалежній Україні».	4
Модульний контроль	20
Виконання індивідуального завдання (СР)	30
Разом: Аудиторна робота	70
Самостійна робота (СР)	30
Всього:	100

КОНТРОЛЬ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

При вивченні дисципліни використовуються наступні форми контролю знань студентів: поточний; модульний; підсумковий.

Поточний контроль передбачає перевірку теоретичних питань, самостійної роботи, практичних робіт та усне опитування по кожній практичній роботі. По даному виду контролю оцінювання знань здійснюється у відповідності до бального розподілу наведеного в попередній таблиці.

Модульний контроль передбачає виконання модульної контрольної роботи. Всі завдання оцінюються в 20 балів. Перше завдання (теоретичне) – 4 бали, друге завдання (практичне) – 8 балів, третє завдання (практичне) – 8 балів.

Формою підсумкового контролю є екзамен. Екзаменаційна оцінка (100 балів) є результатом виконання двох теоретичних питань (2 x 20 балів = 40 балів) та практичного завдання (60 балів).

Результуюча оцінка з дисципліни визначається як середня від балів набраних протягом семестру та отриманих на іспиті.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний:

1. Береговий, С. І. Українська культура у європейському та світовому вимірі: навч.-метод. посіб. Київ : НУХТ, 2012. *
2. Закович М. Українська та зарубіжна культура. Київ:Знання, 2018.584 с.
3. Історія української культури: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю.І. Кулагін, Ю.Г. Бадах, Н.А. Латигіна та ін. Київ: КНТЕУ, 2013. 628 с.
4. Історія української культури: у 5 т. Т.1.-Т.5. Київ: Наукова думка, 2001-2013.
5. Павлова О.Ю. Історія української культури: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 339 с.